

Griekenland en privatisering

Een van de eisen waaronder Griekenland leningen krijgt is dat ze voor 50 mld euro privatiseert. Dit betekent dat een aantal overheidsbedrijven verkocht moeten worden.

Het verkopen van overheidsbedrijven, te denken valt aan de spoorwegen en de elektriciteitsvoorziening, zal een leiden tot een eenmalige toename van de overheidsinkomsten en tot uiteindelijk meer marktwerking.

De allocatie (wie, wat, hoe, waar wordt er geproduceerd) verandert hierdoor ingrijpend. Immers het desbetreffende product wordt niet meer door een overheidsbedrijf gemaakt maar door particuliere bedrijven. Dit betekent dat er nu concurrentie komt. Hierdoor zal er meer gelet gaan worden op efficiëntie. Onrendabele spoorlijnen zullen wellicht opgeheven worden. Niet productieve werknemers wacht ontslag. De markt bepaalt wat rendabel is. Als iets niet gewenst is zal het verdwijnen.

Een andere manier om dit uit te drukken is door te zeggen dat het budgetmechanisme plaats heeft gemaakt voor het prijsmechanisme. Bepaalde eerst de politiek hoeveel en wat er geproduceerd moest worden (door budgetten toe te kennen) nu bepaalt de markt dat (door prijzen te vormen).

Een voordeel van het prijsmechanisme is de efficiëntie die er door bereikt zal worden. Zo zou het prijsmechanisme beter in staat zijn behoefte en middelen met elkaar in overeenstemming te brengen.

De producenten worden gedwongen te voldoen aan de behoeften van de consument. Ze zullen marketinginstrumenten gebruiken om zowel te voldoen aan deze behoeften als deze behoeften te vormen.

De marketinginstrumenten worden wel voorgesteld als de 4 P's. Plaats, prijs, product en promotie. De producent bepaalt waar en wanneer, wat en tegen welke prijs hij gaat produceren en hoe hij de consument daarmee vertrouwt raakt.

Natuurlijk heeft het prijsmechanisme ook nadelen. Met sommige effecten wordt geen rekening gehouden. Dit zijn de zogenaamde externe effecten. We kennen deze in positieve en negatieve vorm.

Positieve en negatieve externe effecten zijn opbrengsten en kosten die niet ervaren worden door degene die de beslissing neemt met betrekking tot de productie en verstrekking van het product.

Voorbeeld: ik ben de producent van een product maar ik vervuil de rivier waar mijn fabriek in afvalwater in loost. Ik heb zelf geen last van deze vervuiling maar de mensen die beneden aan de rivier wonen wel. Bij de beslissing over hoeveel ik produceer neem ik deze kosten echter

niet mee. Dit betekent dat de marginale kosten die ik ervaar te laag zijn. Ik produceer dus teveel.

Een oplossing voor dit probleem is dat ik een belasting moet betalen die gelijk is aan de kosten die ik veroorzaak (de vervuiler betaalt). Door deze belasting worden de externe kosten geïnternaliseerd. Mijn marginale kosten worden hoger en ik zal minder produceren.

Veroorzaak ik een positief extern effect dan produceer ik eigenlijk te weinig. De oplossing is nu mij een subsidie te geven. De marginale opbrengst stijgt. Ik ga meer produceren.

Een ander probleem van vergaande privatisering is dat sommige goederen zich hier helemaal niet voor lenen. Dit zijn de zogenaamde collectieve goederen.

Collectieve goederen zijn goederen met de volgende twee eigenschappen:

1. De consumptie van de een sluit de consumptie van de ander niet uit.
2. Als een het consumeert, consumeert iedereen het. Anderen kunnen niet van het gebruik worden uitgesloten.

Voorbeelden:

- a. Een dijk die bescherming biedt tegen hoog water
- b. Een rechtsorde die zorgt voor rust en zekerheid

Quasi-collectieve goederen missen de tweede eigenschap. Anderen kunnen dus wel uitgesloten worden van het gebruik maar de consumptie van de een sluit de consumptie van een ander niet uit.

Voorbeelden:

- a. Wegen
- b. Scholen
- c. Parken

Het is geen enkel probleem niet betalende uit te sluiten van het gebruik van een weg. Rekeningrijden is een voorbeeld. Ook is particulier onderwijs mogelijk.

Hoewel quasi-collectieve goederen vaak door de overheid worden aangeboden mist hier de noodzakelijkheid die voor collectieve goederen wel geldt.